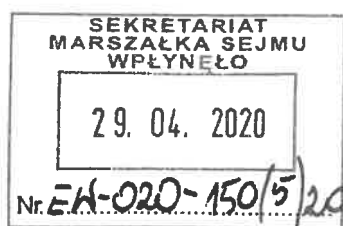

LEWIATAN

Do druku nr 344

Warszawa, 29 kwietnia 2020 r.

KL/210/141/AZ/2020

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

W związku z pracami legislacyjnymi dotyczącymi rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, Konfederacja Lewiatan przedstawia stanowisko dotyczące obszaru rynku finansowego i prawa handlowego.

Uprzejmie proszę o zapoznanie się ze stanowiskiem oraz o rozważenie jego uwzględnienia w toku prac nad wyżej wskazanymi rozwiązaniami legislacyjnymi.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w obszarze rynku finansowego i prawa handlowego dotyczące rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybułskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w obszarze rynku finansowego i prawa handlowego dotyczące rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (dalej jako Projekt)

I. Doprecyzowanie i poszerzenie okoliczności stosowania środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość w prawie spółdzielczym

Uzasadnienie:

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (dalej Ustawa) wprowadza w art. 15 możliwość w obszarze prawa spółdzielczego stosowania środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, zarówno w działalności zarządu i rady nadzorczej (dodany art. 36 § 9 prawa spółdzielczego), jak i walnego zgromadzenia (dodany art. 36 § 10 prawa spółdzielczego). Głosowanie w trybie określonym w dodanym art. 36 § 9–11 prawa spółdzielczego może być przeprowadzone niezależnie od postanowień statutu spółdzielni. **Zmiany te należy uznać za niezwykle istotne – pozwalają one bowiem na realizację działalności podmiotom w formie spółdzielni w obliczu pandemii wirusa SARS-CoV-2. Jednocześnie wprowadzona zmiana wymaga doprecyzowania i poszerzenia tak aby wyeliminować powstałe wątpliwości interpretacyjne i umożliwić pewne i efektywne funkcjonowanie podmiotów określonych w prawie spółdzielczym.**

W obecnej chwili rozwiązania o których mowa powyżej mają ograniczone zastosowanie tzn. dodany art. 36 § 13: „**Rozwiązania, o których mowa w § 9–12, stosuje się w czasie wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322 i 374).**”

Po pierwsze, powyższe rozwiązanie jest bardzo wąskie w stosunku do innych, podobnych przewidzianych w wyżej wskazanej Ustawie np.: art. 29 Ustawy dodający w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających art. 2b, w art. 2b ust. 15 wskazuje, że „Przepisy ust. 1–5 stosuje się w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii, stanu wyjątkowego albo stanu klęski żywiołowej oraz w okresie do 90 dni następujących po ich odwołaniu”. Trudno znaleźć uzasadnienie dlaczego skoro w przypadku podmiotów objętych ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających przedstawiono precyzyjny stan obowiązywania przepisu i wydłużono go na okres 90 dni, podobne rozwiązanie nie mogłoby znaleźć zastosowania wobec podmiotów objętych prawem spółdzielczym.

Po drugie, wyżej wskazana zmiana w kontekście prawa spółdzielczego ograniczona jest wyłącznie do czasu związanego z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Następuje odesłanie do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Jednocześnie w art. 3 pkt 6 Ustawy wskazuje na szersze rozumienie stanu zagrożenia

epidemicznego lub stanu epidemii tzn. „*należy przez to rozumieć stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii, w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322, 374 i 567) oraz inne stany nadzwyczajne, o ile konieczność ich wprowadzenia związana będzie z zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej tym wirusem*”.

Aby jednoznacznie rozwiązać tę wątpliwość interpretacyjną, a przez to zapewnić pewność stosowania prawa i efektywność korzystania ze środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość w prawie spółdzielczym należy w prawie spółdzielczym w zakresie czasu stosowania rozwiązań komunikacyjnych poczynić podobne zmiany jak w przypadku ustawy dodający w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Propozycja brzmienia przepisu:

Art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-21 w zakresie art. 36 § 13 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze:

„§ 13 Rozwiązania, o których mowa w § 9–12, stosuje się w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii, stanu wyjątkowego albo stanu klęski żywiołowej oraz w okresie do 90 dni następujących po ich odwołaniu”

II. Przesunięcie w czasie procesu dematerializacji akcji

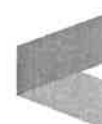
Uzasadnienie

Jako pozytywny należy odnotować sam fakt, iż Projekt zakłada w art. 40 przesunięcie w czasie dematerializacji akcji. Przesunięcie w czasie procesu dematerializacji akcji to postulat wskazywany i popierany przez Konfederację Lewiatan.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw wprowadza obowiązkową dematerializację akcji w niepublicznych spółkach akcyjnych oraz spółkach komandytowo-akcyjnych. Akcje spółki niebędącej spółką publiczną będą podlegać zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy, który będzie prowadzony przez podmiot, który na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o obrocie instrumentami finansowymi, jest uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

Dematerializacja związana jest z szeregiem określonych terminami obowiązków, angażujących czas i koszty, a także rodzących trudności organizacyjne, w tym związane z bezpieczeństwem w kontekście w obliczu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

Przykładowo, zgodnie z wyżej wskazaną ustawą spółka wzywa akcjonariuszy pięciokrotnie do złożenia dokumentów akcji wspólnie oraz udostępnia informację o wezwaniu na stronie internetowej spółki

w miejscu wydzielonym na komunikację z akcjonariuszami przez okres nie krótszy niż trzy lata od dnia pierwszego wezwania. Wezwanie następuje w sposób właściwy dla zwoływania walnego zgromadzenia spółki i nie mogą być dokonywane w odstępie dłuższym niż miesiąc ani krótszym niż dwa tygodnie. Pierwszego wezwania dokonuje się do dnia 30 czerwca 2020.

W obecnej chwili trwa pandemia wirusa SARS-CoV-2, co rodzi szereg obostrzeń i ograniczeń. Jednocześnie nie wiadomo jak długo utrzyma się obecny stan i jak w przyszłości, w tym tej obejmującej 30 czerwca 2020, będzie wyglądał stan związany z pandemią, jak i stan prawny. Organizacja całego procesu dematerializacji wymaga szeregu procesów i działań m.in. przygotowania do wezwań, dokonania wezwań, przyjęcia złożonych dokumentów akcji, zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy i wyboru podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy, zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy, przekazania danych podmiotowi prowadzącemu rejestr akcjonariuszy. Czynności te składają się z szeregu pomniejszych procesów, a dodatkowo komplikują się np.: w przypadku, jeśli spółka posiada element międzynarodowy lub jednocześnie jest w procesie *going public*.

Czynności te są czasochłonne i generują koszt po stronie przedsiębiorców, przy czym w obliczu pandemii wirusa SARS-CoV-2 powodują szereg problemów organizacyjnych.

Ponadto elementem procesu dematerializacji jest wspomniane powyżej i określone m.in. w art. 16 ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw złożenie dokumentów akcji w spółce. Złożenie dokumentów akcji odbywa się za pisemnym pokwitowaniem wydanym akcjonariuszowi. Organizacja i proces złożenia dokumentów akcji w spółce może rodzić problemy w obliczu pandemii wirusa SARS-CoV-2, gdzie zalecanym jest ograniczenie kontaktów międzyludzkich, jak i ograniczenie form papierowych.

Jak stwierdzono na wstępie, samo przesunięcie w czasie dematerializacji akcji dokonane w Projekcie należy ocenić pozytywnie. Jednakże rekomendujemy rozważenie przesunięcia go na dalszy okres, wskazany w propozycji brzmienia przepisu. Sytuacja epidemiologiczna do dnia 30 września 2020 r. (rozpoczęcie pierwszych czynności wg. Projektu) może nie ulec znacznej zmianie, co zaktualizuje wyżej wskazane wątpliwości i problemy.

Propozycja brzmienia przepisu:

W Ustawie o zmianie Ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 30 sierpnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1798) wprowadza się następujące zmiany:

„w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Moc obowiązująca dokumentów akcji wydanych przez spółkę wygasa z mocy prawa z dniem wpisania do akcji spółki do rejestru akcjonariuszy, nie później niż z dniem 1 stycznia 2022 r. Z tym samym dniem uzyskują moc prawną wpisy w rejestrze akcjonariuszy, a w przypadku spółki niebędącej spółką publiczną w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym, której walne zgromadzenie podjęło uchwałę o zarejestrowaniu jej akcji w depozycie papierów wartościowych w rozumieniu przepisów ustawy zmienianej w art. 9, zapisy jej akcji na rachunkach papierów wartościowych.”

„w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Wezwania, o których mowa w ust. 1, nie mogą być dokonywane w odstępie dłuższym niż miesiąc ani krótszym niż dwa tygodnie. Pierwszego wezwania dokonuje się do dnia 30 czerwca 2021 r.”

„po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

Akcje spółki niebędącej spółką publiczną podlegają zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy do dnia 1 stycznia 2022r. Do czasu zarejestrowania akcji spółki niebędącej spółką publiczną w rejestrze akcjonariuszy, do akcji takiej spółki, warrantów subskrypcyjnych, świadectw użytkowych, świadectw założycielskich i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym”

„w art. 23 wyrazy „z dniem 1 stycznia 2021 r.” zastępuje się wyrazami „z dniem 1 stycznia 2022 r.”;

„w art. 23 w pkt 2 wyrazy „z dniem 1 marca 2021 r.” zastępuje się wyrazami „z dniem 1 marca 2022 r.”

III. Odmrożenie płynności finansowej gospodarki

Uzasadnienie

Zmiana ma na celu odmrożenie płynności finansowej gospodarki, a równocześnie przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu i zjawisku rozrostu szarej strefy pożyczkowo-kredytowej.

W aktualnej sytuacji istotne jest, aby polscy konsumenci mieli dostęp do legalnych źródeł finansowania, które podlegają regulacjom, są transparentne i podlegają kontroli uprawnionych organów. Ograniczenia kapitałowe po stronie banków i firm pożyczkowych, a także podwyższony poziom ryzyka kredytowego prowadzą do zaostrzenia warunków kredytowania i zasad oceny zdolności kredytowej. Od strony sektora finansowego płyną sygnały, że konsumenci mogą mieć utrudniony dostęp do kredytów i pożyczek. Tymczasem w okresie epidemii i następnie wychodzenia z niej kluczowe jest zapewnienie gospodarstwom domowym dostępu do finansowania w celu wspierania bieżącej płynności. Należy zadbać o to, aby konsumenci mogli otrzymać finansowanie na rynku regulowanym tj. w bankach, skok-ach i instytucjach pożyczkowych, w oparciu o transparentne warunki i aby nie byli zmuszeni do poszukiwania tego finansowania w szarej strefie, w której będą pozbawieni jakiegokolwiek ochrony. Celem zmiany jest skrócenie okresu obowiązywania obniżonego limitu kosztów pozaodsetkowych do 120 dni, tj. realnie do czasu przewidywanego trwania stanu epidemicznego.

Propozycja brzmienia przepisu

W ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych:

1. Art. 31 *zc* ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31 zc . 1. Po upływie terminu, o którym mowa w art. 36 ust. 2a, kredytodawca, o którym mowa w art. 8d–8f, może za pozostały okres obowiązywania umowy, pobierać pozaodsetkowe koszty kredytu w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. kredycie konsumenckim.”

2. W art. 36 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„Art. 36. 2a. Przepisy art. 8d–8f tracą moc po upływie 120 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

3. W pkt 19 w art. 36 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

Art. 36. 3. Przepisy art. 7, art. 9 oraz art. 31 tracą moc po upływie 365 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

IV. Zaniechanie rejestru akcjonariuszy w przypadku spółek jednoosobowych niebędących spółkami publicznymi (przypadek jedyne go akcjonariusza)

Uzasadnienie

Rekomendowana jest zmiana aby dematerializacja akcji i obowiązek prowadzenia elektronicznego rejestru akcjonariuszy nie dotyczył spółek jednoosobowych, gdzie jest jedyny akcjonariusz. Między innymi w związku z ujawnieniem akcjonariusza w KRS wydaje się niecelowe tworzenie dla podobnych spółek dodatkowego rejestru w postaci rejestru akcjonariuszy, a tym samym kreowanie dodatkowych obowiązków po stronie spółki.

Propozycja brzmienia przepisu

W Ustawie o zmianie Ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 30 sierpnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1798) wprowadza się następujące zmiany:

1. W art. 1 pkt 7) art. 328 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. Akcje nie mają formy dokumentu. Nie dotyczy to akcji spółki jednoosobowej niebędącej spółką publiczną.

§ 2. Przepisy o akcjach stosuje się odpowiednio do warrantów subskrypcyjnych, świadectw użytkowych, świadectw założycielskich i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki.

§ 3. Dokument akcji spółki jednoosobowej niebędącej spółką publiczną powinien być sporządzony na piśmie i zawierać następujące dane:

- 1) firmę, siedzibę i adres spółki;
- 2) oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym spółka jest wpisana do rejestru;
- 3) datę zarejestrowania spółki i wystawienia akcji;
- 4) wartość nominalną, serię i numer, rodzaj danej akcji i uprawnienia szczególne z akcji;

5) wysokość dokonanej wpłaty w przypadku akcji imiennych;

6) ograniczenia co do rozporządzania akcją;

7) postanowienia statutu o związanych z akcją obowiązkach wobec spółki.

§ 4. Dokument akcji spółki jednoosobowej niebędącej spółką publiczną powinien być opatrzony podpisem zarządu. Podpis może być mechanicznie odtwarzany.

§ 5. Statut może przewidywać dodatkowe postanowienia dotyczące treści dokumentu akcji oraz jego formy.

§ 6. Naruszenie przepisów § 3 pkt 1, 2 i 4 lub § 4 powoduje nieważność dokumentu akcji.

§ 7. Akcjonariusz nabywa roszczenie o wydanie dokumentu akcji w terminie miesiąca od dnia rejestracji spółki. Zarząd zobowiązany jest wydać dokumenty akcji w terminie tygodnia od dnia zgłoszenia roszczenia przez akcjonariusza.”

2. W art. 1 pkt 8), Art. 328¹ w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Nie dotyczy to akcji spółki jednoosobowej niebędącej spółką publiczną.”

Należy zwrócić uwagę, iż proponowana zmiana jest najistotniejszą, jednakże pociągającą za sobą konieczność wprowadzenia również innych zmian w obszarze kodeksu spółek handlowych pozwalających na zachowanie spójności przepisów.

V. Umowa leasingu w formie dokumentowej

Uzasadnienie główne

Rekomendujemy zmianę w Ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1145), polegającą na wprowadzeniu możliwości zawierania umowy leasingu w formie dokumentowej w rozumieniu art. 77(2) k.c. Obecnie umowa leasingu oraz zmiany do tej umowy wymagają zachowania – pod rygorem nieważności formy pisemnej lub równoważnej z nią formie elektronicznej w rozumieniu art. 78(1)§ 2 k.c., czyli przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego wydanego przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż rozwiązanie to sprzyja nie tylko większej wygodzie i funkcjonalności firm leasingowych oraz ich klientów, lecz również, w dobie pandemii wirusa SARS-CoV-2, bezpieczeństwu. Wiele obszarów pracy przesunęło się do form zdalnych – cyfryzacja powinna objąć także dokumentację, w tym dokumentację umowną.

Po drugie, w uzasadnieniu do uchwalanego w 2000 roku art. 709(2) Kodeksu cywilnego, projektodawca, proponując obecną formę umowy leasingu kierował się: długością umowy leasingu i potencjalnie wysoką wartością przedmiotów leasingu, koniecznością zapewnienia pewności obrotu, potrzebą utrzymania jawności umowy leasingu z uwagi na interes osób trzecich zainteresowanych nabyciem

przedmiotu leasingu lub ustanowieniem na nim zabezpieczenia. Wraz ze zmianami technologicznymi, również tymi dotyczącymi bezpieczeństwa technologicznego, gospodarczymi oraz społecznymi, powody dla których wprowadzono formę pisemną umowy leasingu pod rygorem nieważności przestały być aktualne. Forma ta albo ich nie realizuje albo z powodzeniem mogą być realizowane w formie dokumentowej.

Reasumując, obecne warunki technologiczne, gospodarcze, społeczne, jak i ogólnoswiatowa sytuacja zdrowotna uzasadniają wprowadzenie umowy leasingu w formie dokumentowej.

Propozycja brzmienia przepisu

W Ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny wprowadza się następujące zmiany:

Art. 709(2) k.c. otrzymuje brzmienie:

Art. 709(2) Umowa leasingu powinna być zawarta w formie dokumentowej.

We właściwej ustawie zmieniającej postuluje się następujący przepis:

Dla zmian umów leasingu, zawartych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepis Art. 709(2) Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym mu niniejszą ustawą, nawet wówczas, gdy z umów tych wynika, że do ich zmiany wymagane jest zachowanie formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Uzasadnienie alternatywne wraz z alternatywną propozycją brzmienia przepisu

W przypadku gdyby wystąpiły zastrzeżenia co dokonania generalnej zmiany w odniesieniu do umów leasingu z formy pisemnej na dokumentową, to w obliczu pandemii wirusa SARS-CoV-2 nie powinno to dyskwalifikować postulatu, aby w okresie przejściowym do już zawartych umów, które będą podlegać aneksowaniu, możliwe było dopuszczenie formy dokumentowej.

W przypadku przyjęcia rozwiązania tymczasowego tj. na okres zagrożenia epidemicznego lub epidemii proponujemy przyjąć przepis analogiczny do rozwiązania dotyczącego możliwości stosowania formy dokumentowej przy zawieraniu umów leasingu zostało dopuszczone w stosunku do ARP SA, a także spółki zależnej (ARP Leasing Sp. z o.o.) w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Art. 11 ust. 3. w/w ustawy).

Tego typu uprawnienia powinny otrzymać wszystkie podmioty podejmujące działania osłonowe na rzecz podmiotów dotkniętych kryzysem pandemii, czyli także wszystkie firmy leasingowe działające w Polsce, a nie wyłącznie ARP SA oraz spółka zależna od ARP SA. Celem rekomendacji jest aby ułatwienia dotyczące formy zawierania i zmiany umów leasingu dotyczyły wszystkich klientów firm leasingowych, a nie tylko klientów jednego podmiotu w Polsce.

Biorąc powyższe pod uwagę proponujemy alternatywne zmiany w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych:

„Po art. 31zdd dodaje się art. 31 zze w brzmieniu:

Art. 31zze W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, oraz jednego miesiąca po jego ustaniu, do zawarcia oraz zmiany umowy leasingu nie stosuje się Art. 709(2) k.c. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 – Kodeks cywilny, nawet jeżeli z zawartych umów leasingu wynika, że do ich zmiany wymagane jest zachowanie formy pisemnej pod rygorem nieważności”

VI. Wsparcie MŚP w obszarze leasingu

Uzasadnienie

Postulujemy, aby udzielić pomocy dla mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP) w postaci możliwości:

1. Dopłat przez BGK do odsetek od rat leasingu.
2. Udzielenia gwarancji i poręczeń przez BGK na zabezpieczenie spłaty leasingu.

Leasing jest obok kredytu kluczowym źródłem finansowania inwestycji polskich przedsiębiorstw. Branża leasingowa finansuje polskie inwestycje od prawie 30 lat. Jej udział w finansowaniu nakładów brutto na środki trwałe polskich przedsiębiorstw wyniósł w 2018 roku 29%, a udział w polskim PKB wyniósł blisko 4%. Łączna wartość aktywów sfinansowanych przez branżę leasingową na koniec 2019 roku przekroczyła 160 mld. zł.

Aktualnie na podstawie obowiązujących przepisów prawa tj. Ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz aktów wykonawczych do wymienionej ustawy: w tym rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) gwarancji spłaty kredytów w ramach pomocy de minimis dla mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy, wyłącznie umowy kredytowe są objęte przez BGK zarówno dopłatami do kredytów (fundusz dla przedsiębiorstw 500 mln. zł.), jak i systemem poręczeń i gwarancji (m.in. na podstawie art. 128 b. Prawa bankowego). Warto wskazać, że objęcie również umów leasingu podobnym wsparciem zapewni przedsiębiorcom szerszy dostęp do leasingu, obniżenie kosztów leasingu np. przyjęcie niższej marży lub prowizji.

Biorąc powyższe pod uwagę postulujemy zmianę w Ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne polegającą na dostosowaniu przepisów również do leasingu.

VII. Zniesienie obowiązku stosowania formy pisemnej w odniesieniu do procesu zawierania umowy na świadczenie usług przez biuro informacji gospodarczej

Uzasadnienie

Rekomendacja odnosi się do obecnego wymogu formy pisemnej pod rygorem nieważności i rozszerzenia regulacji o możliwość stosowania e-komunikacji - art. 12 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (dalej jako uoig).

Obecna sytuacja gospodarcza związana ze stanem pandemii spowodowała istotne ograniczenia w funkcjonowaniu przedsiębiorstw, które mają wpływ nie tylko na obecną sytuację, ale również mogą w istotnym zakresie oddziaływać negatywnie na stan gospodarki i przedsiębiorców w przyszłości, jako skutek obecnych problemów.

Zmiana w organizacji wielu podmiotów (praca zdalna, telepraca, kwarantanna, konieczność z innych powodów pozostania w domu/poza miejscem pracy), a także ograniczenia w funkcjonowaniu wielu instytucji, w tym m.in. Poczty Polskiej czy firm kurierskich, sprawiła, że istotnym problemem w czasach, gdy szybkość działania decyduje często o być albo nie być danego przedsiębiorcy, stało się spełnienie warunku wynikającego z art. 12 ustawy uoig, tzn. zawarcie umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Wynika to często z faktu, że osoby umocowane do zawarcia takiej umowy są niedostępne w siedzibie klienta, a równocześnie nie mają możliwości skorzystania z innych form równorzędnych (np. podpis kwalifikowany czy profil zaufany); nawet jeżeli uda się wysłać umowę czy inny dokument, to ograniczenia w funkcjonowaniu operatorów pocztowych opóźniają cały proces udostępniania informacji gospodarczych, istotny zwłaszcza z punktu widzenia kontraktowania i weryfikowania potencjalnego kontrahenta.

W tym okresie, tak trudnym dla gospodarki, brak możliwości weryfikacji kontrahenta czy przekazania informacji o wymagalnym, zaległym zobowiązaniu do systemu biura, stanowić będzie dodatkową barierę w funkcjonowaniu przedsiębiorców w Polsce. Jednocześnie sytuacja ta stanowi zagrożenie po stronie zwiększenia zatorów płatniczych. Brak możliwości weryfikacji potencjalnych kontrahentów czy przekazywania informacji gospodarczych o zobowiązaniach – do czego wymagane jest zawarcie umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności – doprowadzi z pewnością do powstania łańcuchów zadłużeń. Ponadto generuje to dodatkowe koszty w funkcjonowaniu przedsiębiorców w sytuacji, gdy wiele z nich jest lub będzie w trudnej sytuacji finansowej.

Proponowane rozwiązanie niskim kosztem może pomóc przedsiębiorcom ograniczyć negatywne skutki obecnej sytuacji.

Propozycja brzmienia przepisu

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych wprowadza się następujące zmiany:

„W art. 12 uchyla się ust. 2”

VIII. Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do informacji istotnych z punktu widzenia prowadzonej przez nich działalności

Dla celów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, dla zachowania płynności w przepływie środków, dostęp do maksymalnie szerokiego zestawu danych w sposób automatyczny, natychmiast, jest zawsze pożądany w warunkach gospodarki rynkowej - pozwala ocenić potencjalnego kontrahenta oraz zmniejszyć ryzyko jego nierzetelności i braku spłaty należności. Jest to istotny element kontraktowania zwłaszcza w obecnej, wyjątkowo trudnej, sytuacji gospodarczej, gdy brak spłaty należności przez jednego kontrahenta może pociągnąć za sobą łańcuch niewypłacalności i w efekcie upadłości, generując dodatkowe koszty po stronie budżetu państwa (wylimitowanie przedsiębiorców z rynku, zwiększenie liczby bezrobotnych, niewypłacalność jednego podmiotu, która wpływa na brak płynności kolejnego i generuje jego problemy itd.). Biuro informacji gospodarczej należy w tej sytuacji traktować jako zarówno swego rodzaju instytucję zaufania publicznego, jak i podmiot mający za zadanie pełnić funkcję ostrzegawczą dla przedsiębiorców funkcjonujących na rynku.

Ograniczony podmiotowo (rodzaj rejestrów) i przedmiotowo (zakres danych i zasady dostępu) katalog danych, do których biuro informacji gospodarczej ma dostęp, uniemożliwia rzetelne oraz kompleksowe weryfikowanie kontrahentów/klientów przez podmioty korzystające z usług biur informacji gospodarczej, co osłabia ich funkcję ostrzegawczą, a w obecnej sytuacji może mieć dalekosiężne, negatywne skutki. Realny dostęp dla przedsiębiorców, za pośrednictwem biur informacji gospodarczej, których pozycja gwarantuje prawidłowość korzystania z takich baz i danych, zarówno do baz i rejestrów publicznych, jak i do tzw. baz prywatnych umożliwiłoby pobieranie z ww. baz danych istotnych w procesie analizy wiarygodności płatniczej.

W procesie analizy wiarygodności płatniczej potencjalnego kontrahenta istotną wartość stanowią również tzw. dane archiwalne, których możliwość wykorzystywania przez biuro dla takich celów jest obecnie praktycznie niemożliwa.

Obecnie biuro jest uprawnione wyłącznie do ujawniania aktualnych informacji gospodarczych, a przechowywać i przetwarzać może dane archiwalne wyłącznie w zakresie, o którym mowa w art. 21 ust. 4 uoig (zakres ograniczony do danych o podmiotach niebędących konsumentami oraz do danych zanonimizowanych). Wydaje się, że zwłaszcza w obecnej szczególnie trudnej sytuacji gospodarczej wielu podmiotów, ocena kontrahenta pod kątem jego wiarygodności właśnie jest nieoceniona. Dostęp do możliwie szerokiego zakresu danych, w tym archiwalnych, pozwoliłby bowiem na ocenę, czy przedsiębiorca ma do czynienia z kontrahentem rzetelnym, którego historia wcześniejszych stosunków

umownych i regulowanych należności na to wskazuje, a ewentualne bieżące problemy wynikają z sytuacji od niego niezależnej, a więc warto z nim nawiązać współpracę, czy też jest to kontrahent nierzetelny, z którym zawarcie umowy spowoduje problem z płynnością także dla przedsiębiorcy; czy dany klient ma np. przejściowe trudności ze spłatą zobowiązań, czy też problem z terminowym regulowaniem zobowiązań jest permanentny i wynika z ogólnej charakterystyki danego podmiotu jako nierzetelnego. Z pewnością możliwość włączenia takich danych do zakresu usług, oferowanych przez biura informacji gospodarczej, czy to w ramach zintegrowanego raportu, czy też jako elementu przeprowadzonej analizy wiarygodności płatności, z pewnością zwiększyłoby jego przydatność. Takie działanie pozwoliłoby "uratować" już potencjalnie dwa podmioty.

Wzmocnienie pozycji wierzyciela na etapie weryfikowania potencjalnego kontrahenta i eliminowanie w ten sposób z rynku podmiotów niesolidnych, należy uznać za wartość uwzględnienia i wdrożenia do realizacji, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie nie tylko rynku, ale również organów państwa, formułowane przy okazji tworzonych programów, strategii, nowelizacji przepisów, czy obecnych regulacjach tzw. tarczy antykryzysowej.

IX. Zniesienie obowiązku stosowania formy pisemnej w odniesieniu do wezwania do zapłaty jako warunku przekazania informacji gospodarczej do systemu biura informacji gospodarczej

Uzasadnienie

Konieczność stosowania formy pisemnej w procesie odzyskiwania należności, zawarty w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych jest jednym z istotnych ograniczeń, zwłaszcza w obecnej sytuacji stanu epidemii. Jednym z postulatów, racjonalnych w obecnej dobie funkcjonowania wielu podmiotów w sferze komunikacji elektronicznej, jest postulat zastąpienia formy pisemnej w procesie odzyskiwania należności - formą elektroniczną.

Strony umów dostrzegają potrzebę uproszczenia komunikacji, często zastrzegając sobie w umowie możliwość prowadzenia korespondencji na wskazane adresy mailowe, a nawet składanie wiążących oświadczeń woli w takiej formie nie tylko w ramach umów B2B, ale również B2C, uznając, że eliminuje to wiele ograniczeń w realizacji umowy. **Należy więc popierać postulat ograniczania formy papierowej tam, gdzie jest to możliwe i gdzie stosowanie takiej formy nie jest bezwzględnie zasadne, zwłaszcza w obecnej sytuacji stanu pandemii, w której przedsiębiorcy muszą funkcjonować przy uwzględnieniu wielu ograniczeń w działaniu.** Ponadto wprowadzenie w obecnej sytuacji korespondencji mailowej np. w odniesieniu do wysyłki wezwań do zapłaty poprawi sytuację dłużnika, który bez konieczności odbioru np. awizo, udania się na pocztę w celu odbioru przesyłki będzie mógł zapoznać się z treścią ważnej z jego punktu widzenia korespondencji oraz pozwoli mu szybko zareagować bez wychodzenia z domu, nie ograniczając w żaden sposób jego uprawnień.

LEWIATAN

Propozycja brzmienia przepisu

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych wprowadza się następujące zmiany:

w art. 14 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli umowa między wierzycielem a dłużnikiem będącym konsumentem, z której wynika zobowiązanie dłużnika, przewiduje komunikację pomiędzy stronami umowy w formie elektronicznej i strony wskazały w tym celu w umowie adresy poczty elektronicznej, warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się za spełniony, jeśli upłynął co najmniej miesiąc od wysłania wezwania do zapłaty w formie elektronicznej zgodnie z postanowieniami umowy”

Art. 15 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Jeżeli umowa między wierzycielem a dłużnikiem niebędącym konsumentem, z której wynika zobowiązanie dłużnika, przewiduje komunikację pomiędzy stronami umowy w formie elektronicznej i strony wskazały w tym celu w umowie adresy poczty elektronicznej, warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się za spełniony, jeśli upłynął co najmniej miesiąc od wysłania wezwania do zapłaty w formie elektronicznej zgodnie z postanowieniami umowy”

Art. 16 ust. 1 pkt. 2 otrzymuje brzmienie:

„upłynęło co najmniej 14 dni od wysłania przez wierzyciela albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika, a jeżeli dłużnik nie wskazał takiego adresu – na adres miejsca zamieszkania, siedziby lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura”

w art. 16 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli umowa między wierzycielem a dłużnikiem, z której wynika zobowiązanie dłużnika, przewiduje komunikację pomiędzy stronami umowy w formie elektronicznej i strony wskazały w tym celu w umowie adresy poczty elektronicznej, warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, jeśli upłynęło co najmniej 14 dni od wysłania pisma, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w formie elektronicznej zgodnie z postanowieniami umowy”

X. Ułatwienie seniorom dokonywania płatności bez konieczności wychodzenia z domu

Seniorzy, tj. osoby w podeszłym wieku w stopniu szczególnym narażone są zarówno na samego wirusa SARS-CoV-2, jak i na skutki pandemii wirusa. Pomimo stopniowego upowszechnienia się płatności bezgotówkowych wśród tej grupy wiekowej z niektórych badań m.in. „Zwyczajne płatnicze Polaków –

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

wyniki badania ankietowego i dzienniczkowego”¹, wynika również, iż emeryci są wśród grup bardziej preferujących gotówkę. Zwyczaj związany z płaceniem gotówkowym w grupie „emeryci i renciści” wynika z m.in. możliwości wypełnienia nadmiaru czasu, utrzymywania i zawiązywania nowych relacji społecznych, stylu wydawania pieniędzy np.: wydawanie mniejszych kwot na mniejsze zakupy².

Wobec zaistniałej sytuacji istotnym jest znalezienie rozwiązań, które pozwoliłyby seniorom dokonywanie płatności z domu tj. bez konieczności wychodzenia z domu. Instytucje finansowe dostrzegły ten problem m.in. podejmowane są kampanie na rzecz promocji metod bezgotówkowych, czy też wsparcia edukacyjnego w tym zakresie osób starszych przez osoby młodsze.

Powyższe jest zwięzłym przedstawieniem czynnika pozacenowego kształtującego popyt na usługi tj. zwyczaju i gustu. Ponad tym czynnikiem mogą istnieć inne np.: instytucjonalne, które mogą ograniczać możliwość płatności dokonywanych z domu przez seniorów. W związku z powyższym rekomendacją jest przegląd i analiza obowiązujących rozwiązań legislacyjnych w obszarze płatności bezgotówkowych pod kątem grupy seniorów (emeryci, osoby w podeszłym wieku). W przypadku identyfikacji takich problemów, rekomendacją jest sformułowanie i wprowadzenie stosownych rozwiązań. Być może we wskazanym obszarze stosowna byłaby analiza komparatystyczna tj. przegląd i ewentualne zastosowanie rozwiązań obowiązujących w innych państwach, zwłaszcza Państwach Członkowskich.

Konfederacja Lewiatan, KL/210/141/AZ/2020

¹ B.Jaroszek, „Zwyczaje płatnicze Polaków –wyniki badania ankietowego i dzienniczkowego”, Narodowy Bank Polski, 5 września 2017, Warszawa

² D.Maison, „Analiza barier dotyczących korzystania z obrotu bezgotówkowego oraz wskazanie działań ograniczających te bariery”, Narodowy Bank Polski, wrzesień 2010

